Valtioneuvoston selonteko: Kestävän kehityksen Suomi – pitkäjänteisesti, johdon-mukaisesti ja osallistavasti

Suomen ympäristökeskus
Eeva Furman

Eduskunta
Tulevaisuusvaliokunta
29.3.2017

SYKE

Ovatko Agenda2030 toimenpidesuunnitelman toimenpiteet riittävän kunnianhimoisia?

Oleellista on, miten kukin toimenpide on rakennettu kaikkien kestävän kehityksen ulottuvuuksien ympärille

Tarve: Laaja-alainen, mutta fokusoitu toimenpiteiden valikoima

SYKE

Selonteko tunnistaa keskeisimmät alueet hukkaamatta kokonaisuutta

Resurssiviisaus: elottomat luonnonvarat, mutta myös elollinen luonto, ekosysteemipalvelut, inhimillisen pääoma

-> luontopohjaiset ratkaisut, kytkentä terveyteen ja hyvinvointiin; ilmastonmuutoksen torjunta ja siihen sopeutuminen, Itämeren suojelu, kaupunkiaktivismi…

-> yhdistelmä: hallitusohjelman painopisteet + Sitoumus2030

-> toimenpiteiden tulisi heijastua myös kehityspoliittisiin tavoitteisiin/toimenpiteisiin

-> kansainvälisesti painopisteet vahvuuksiamme, silti ne ovat haasteita meille ja tarve ylläpitää hyvää tasoa

SYKE

Kunnianhimoisempia tavoitteita yhteisvaikutusten hahmottamiseen ja hallintaan

- Riittävästä tasosta ei mainintaa
- Suomella mahdollisuus profiloitua kansainväisesti kestvän kehityksen johtomaana

  Onko hiilineutraalius riittävää?

- Toimenpiteiden toisiaan vahvistavat ja heikentävät elementit tunnistettava -> toimia tämän perusteella
- Jako kehityspoliittisiin ja ympäristöllisiin tavoitteisiin edelleen nähtävissä selonteossa: kestävän kehityksen ulottuvuuksien läpileikkaavuutta tarvitaan molempiin

SYKE

Saavutetaanko toimenpiteillä haluttu tulos?

SYKE

Hallituskaudet ylittävä jatkuvuus

- Sitoumus2050 ja Agenda2030-toimenpideohjelma tarjoavat hallituskaudet ylittävän mahdollisuuden

-> tärkeää, että jatkossa jo hallitusohjelmaa laadittaessa ja sitä varten arvioita tehtäessä Agenda2030-toimenpideohjelmaan kiinnitetään huomiota ja hallitusohjelman tavoitteilla tuetaan pitkäjänteisesti Agenda2030 toimeenpanoa

-> 2030 tai 2050?

SYKE

Kunniallinen toimeenpano edellyttää riittäviä voimavaroja

” Monien Agenda2030-tavoitteiden toteuttaminen vaatii pitkäjänteistä ja syvällistä järjestelmätason yhteis-kunnallista muutosta, joka edellyttää totuttujen ajatusmallien kyseenalaistamista sekä laajapohjaista ja kriittistä yhteiskunnallista tutkimusta ja keskustelua.”

Resurssoinnista:

- *Hallinnonalojen tulee ottaa huomioon toimeenpanosuunnitelman vaikutukset hallinnonalan resursointitarpeisiin*
- *Resursoinnissa olisi pyrittävä pitkäjänteisyyteen*

-> edellyttää vankempaa resursointia ja täsmällistä ilmaisua

SYKE

Vuorovaikutteinen seurantamekanismi

Selonteon merkittävin elementti

- Huolehdittava, että sisältää analyyttisemman tarkastelun tavoitteiden yhteisvaikutusten seurauksista ja ristiriitojen ratkaisukeinoista, ja asemasta kansainvälisessä yhteisössä

-> tarvitaan mekanismi, jolla tiedeyhteisö voisi järjestelmällisemmin tukea kestävän kehityksen asiantuntijapaneelin työtä

SYKE

Ennakointitiedon yhdistäminen indikaattoreihin

- Suomella hyvät valmiudet seurannalle (indikaattorit)
- Ennakointi tärkeä kytkeä seurantaan; vaikeaa mutta edellytys uusiutumiselle

Kestävä kehitys on Suomen tulevaisuuden menestystekijöiden hahmottamista

Politiikkaperiaatteet ja painopisteet edellyttävät selkeästi enemmän poliittista tahtoa kuin mitä selonteko antaa ymmärtää

Suomi 100 hengessä Agenda2030n toimeenpano on Suomelle ja suomalaisille uusi mahdollisuus menestyä sekä kansallisesti että kansainvälisesti

- Tarvitaan vahvempaa kytkentää ennakointi- ja tulevaisuustyöhön kaikilla yhteiskunnan tasoilla
  - Valtio
  - Maakunnat
  - Kunnat
  - Yritykset…

SYKE

Kiitos

www.syke.fi
eeva.furman@ymparisto.fi
Jari.Iyytimäki@ymparisto.fi

SYKE